

ПРЕСС - РЕЛИЗ НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА

Е ж е н е д е л ь н ы й о б з о р КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ХРОНИКА НЕДЕЛИ

Заявление НБКР относительно инцидента, произошедшего на пленарном заседании ЖК КР 6 июня 2013 г.

Об июня 2013 года на пленарном заседании Жогорку Кенеша Кыргызской Республики при обсуждении проекта Закона «Об ограничении ростовщической деятельности в Кыргызской Республике» лидер фракции «Ата Мекен» О. Текебаев допустил публичные оскорбления в адрес Национального банка и заместителя председателя НБКР З. Чокоева, в результате чего Чокоев З. Л. вынужден был покинуть зал заседания парламента.

В связи с данным инцидентом Национальный банк Кыргызской Республики (далее Национальный банк) считает необходимым отметить следующее:

Оскорбительные выпады О. Текебаева в сторону заместителя председателя НБКР З. Чокоева касательно его личностных и профессиональных качеств не имеют под собой ни малейших оснований. Заир Ленарович Чокоев - признанный профессионал в сфере финансового сектора с большим опытом работы. Он представляет официальную позицию Национального банка, осуществляющего свою деятельность прозрачно и гласно.

Депутат Текебаев О. Ч. в своем выступлении на заседании ЖК КР, руководствуясь исключительно популистскими мотивами, умело манипулируя злободневными вопросами, такими как высокие процентные ставки на услуги микрокредитования и невозвратные кредиты, озвучил неподтвержденные данные и сделал необоснованные заявления, которые могут привести к дестабилизации на кредитном рынке и в целом негативно отразиться на экономических показателях страны.

- Национальный банк расценивает высказывания О. Текебаева как преднамеренный отказ от конструктивного диалога и попытку давления на регуляторный орган, а также осознанное введение в заблуждение общественности в решении вопросов, связанных с законопроектом о ростовщичестве.

- Представители парламента, в чью компетенцию

входит законотворческая деятельность, в первую очередь должны демонстрировать обществу соблюдение действующего законодательства Кыргызской Республики и служить примером не только идеала человеческого достоинства, но и гражданского служения родине. На деле же депутат О. Текебаев ведет себя не достойно народного избранника.

Национальный банк Кыргызской Республики считает, что обсуждение законопроектов, равно как и других вопросов, в Жогорку Кенеше Кыргызской Республики должно осуществляться в конструктивном русле, а не переходить на уровень межличностных оскорблений. О. Текебаев не только задел честь и достоинство Чокоева З. Л., но и нанес урон деловой репутации Национального банка. При таких обстоятельствах Национальный банк оставляет за собой право обратиться в Комитет по Регламенту Жогорку Кенеша и депутатской этике.

СПРАВКА

Официальная позиция НБКР касательно законопроекта О. Текебаева «Об ограничении ростовщической деятельности в Кыргызской Республике».

Финансово-кредитные учреждения, лицензируемые и регулируемые Национальным банком, в соответствии с банковским законодательством, включая Закон «О микрофинансовых организациях», не должны включаться в сферу действия Закона «Об ограничении ростовщической деятельности в Кыргызской Республике».

Рассматривая уровень процентных ставок в микрофинансовом секторе, необходимо учитывать все риски, в том числе основные - страновой риск и риск невозврата кредитов, а также необходимость их хеджирования. Необходимо также учитывать, что во многих случаях микрокредитование осуществляется без залогов. Рассматривая установление ограничений («потолка») процентных ставок, необходимо также учитывать международный опыт по установлению подобных ограничений (ограничение процентных ставок устанавливалось почти в 40 странах, в том числе Никарагуа, Боливия, Китай, Парагвай, Алжир, Ливия, Марокко, Сирия, Тунис, страны Южной и За-

падной Африки и др.), результатом чего стало только сокращение деятельности НФКУ в сельских и отдаленных регионах, а также тенденция к увеличению среднего размера микрокредитов. В свою очередь, это привело к снижению деловой активности населения, а также распространению у НФКУ незаконных и скрытых финансовых схем и операций. В данном случае конкуренция является наиболее эффективным способом снижения процентных ставок.

Включение в сферу действия данного закона финансово-кредитных учреждений, лицензируемых и регулируемых Национальным банком, может повлечь негативные последствия в виде потери доверия инвесторов (внутренних и внешних), свертывания своей деятельности отдельных микрофинансовых организаций и кредитных союзов, сокращения объемов кредитования и ухудшения создаваемого годами благоприятного климата для внутренних и внешних инвестиций в этой сфере. Следствием падения объемов кредитования, при существующем спросе на кредиты, станет снижение доступа населения к кредитным ресурсам, повышение процентных ставок, усложнение механизмов получения кредитов, увеличение количества неконтролируемых «теневых» ростовщиков. То есть эффект от принятия закона в предложенной редакции будет прямо противоположным от декларируемой цели - защиты прав заемщиков, а средневзвешенная процентная ставка на рынке возрастет, возможно, до размеров, обозначенных в законопроекте как «ростовщические».

Последствия принятия законопроекта «Об ограничении ростовщической деятельности в Кыргызской Республике».

Законопроект ограничит права финансово-кредитных учреждений, а также нарушит принцип самостоятельности и независимости при ведении ими предпринимательской деятельности на территории Кыргызской Республики. Такие жесткие требования приведут к снижению инвестиций и сделают затруднительным доступ многих граждан к финансовым услугам. Кроме этого, законопроект противоречит многим нормативно-правовым актам Кыргызской Республики, включая Гражданский кодекс, в сфере регулирования кредитной деятельности, практически лишая финансово-кредитное учреждение защиты своих интересов и своей деятельности. Все вышеуказанное может повлечь за собой ряд негативных последствий. К их числу можно отнести уход в теневой сектор экономики значительного количества небанковских финансово-кредитных учреждений. Возникнет ситуация, в которой будет невозможно осуществлять ре-

гулирование данных финансово-кредитных учреждений.

Установление государственного регулирования («потолка») процентных ставок ограничит доступ к микрофинансовым средствам для широкого круга заемщиков, т. к. такие ограничения создают трудности или делают невозможным покрытие собственных расходов МФО, что приведет к тому, что МФО будут работать непрозрачно, скрывая недостающие процентные доходы через дополнительные платежи и сборы. Кроме того, МФО будут работать только в крупных городах и областных центрах, кредитуя только крупных клиентов и сокращая свою деятельность в сельских и других отдаленных регионах, что связано с высокими затратами. Ограничение процентных ставок приведет к тому, что клиенты МФО останутся без доступа к микрофинансовым услугам, особенно в отдельных регионах, и вынуждены будут обращаться к услугам неформальных кредиторов (например, к частным ростовщикам), услуги которых стоят намного дороже.

Национальный банк Кыргызской Республики в рамках республиканского конкурса «Ресурсы страны - ресурсы народа», организованного Институтом политики развития, наградил специальными призами журналистов печатных и интернет-изданий.

Серебряные коллекционные монеты «Великий Шелковый путь», а также дипломы Национального банка КР в номинации «Лучшее освещение финансовых тем в СМИ» получили:

- Галина Лунева, газета «Слово Кыргызстана», г. Бишкек;
- Максим Цой, ИД «Вечерний Бишкек», г. Бишкек;
- Маргарита Лазуткина, газеты «Для Вас» и «Чуйские известия», г. Бишкек;
- Елена Мешкова, ИАП «Polit.KG», г. Бишкек;
- Мырзакат Тыналиев, газета «Кыргыз Туусу», г. Бишкек.

Церемония награждения лауреатов состоялась 1 июня. В торжественном мероприятии приняли участие более 40 человек: государственные служащие, представители бизнес-сообщества, медиа-организаций, гражданского общества, а также редакторы и журналисты столичных и региональных СМИ.

Конкурс был проведен в рамках проекта Ин-

ститута политики развития «СМИ - механизм прозрачности бюджета» при поддержке Фонда «Сорос - Кыргызстан». Национальный банк КР выступил партнером мероприятия, присудив собственные призы отдельным журналистам, опубликовавшим лучшие статьи о банковском и микрофинансовом секторах.

Справка:

Коллекционная серебряная монета «Великий Шелковый путь» номиналом 10 сомов введена в обращение Национальным банком КР 20 декабря 2011 г. в рамках Международной программы стран ЕврАзЭС по выпуску и реализации коллекционных монет из драгоценных металлов.

На лицевой стороне монеты изображены силуэты известных архитектурно-культурных памятников, вошедших в список культурных объектов Всемирного наследия ЮНЕСКО. На переднем плане лицевой стороны обозначен стилизованный маршрут Великого Шелкового пути, выполненный из золота высшей пробы, на заднем фоне - карта Евразии. В левой части монеты указаны проба и вес металла (Ag 925/31,10 г), внизу - номинал монеты (10 сомов). На оборотной стороне монеты представлен государственный герб Кыргызской Республики, идущий по горам караван, отражающийся, словно мираж, на зеркальной поверхности монеты, и год выпуска (2011 г.).

Каждая серебряная монета помещена в акриловую капсулу и упакована в отдельную шкатулку, к которой приложен сертификат.

Монета «Великий Шелковый путь» за дизайн и использованные технологии была выбрана победителем в номинации «Наиболее исторически значимая монета» в конкурсе «Монета 2013 года», проведенного издательством Krause Publications (США).

Национальный конкурс «Ресурсы страны - ресурсы народа» проводится Институтом политики развития ежегодно. Согласно условиям, в конкурсе могут принять участие журналисты, опубликовавшие свои работы в определенный период. В качестве тем конкурсных работ предлагаются такие направления, как республиканский и местный бюджеты, прозрачность расходования бюджетных средств, добросовестность и эффективность расходов бюджета, прозрачность добывающих отраслей и энергетики, банковский сектор, сфера микрофинансирования и т. д.

На конкурс 2013 года поступило 340 материалов от 43 авторов из всех областей Кыргызстана. Независимая конкурсная комиссия в составе 5 человек после ознакомления с работами участников смогла оценить каждый материал по отдельным критериям. Материалы для оценки передавались комиссии без указания авторов, которые были расшифрованы только после завершения конкурса.

Победители конкурса были определены по четырем номинациям: эфирные СМИ, печатные СМИ на русском языке, печатные СМИ на кыргызском языке, а также Интернет-СМИ.

С 20. 03. 2013 г. аннулировано дополнительное обменное бюро ИП Малетина М. С. №2859 от 23. 11. 2011 г. на право проведения обменных операций с наличной иностранной валютой в связи самоликвидацией. Юридический адрес: г. Бишкек, ул. Московская, 164/13.

ХРОНИКА НЕДЕЛИ

Межбанковские платежи

Показатели межбанковских платежных систем (МПС)						
	Всего МПС		в том числе			
			Клиринговая система		Гроссовая система	
	объем, сом	количество, штук	объем, сом	количество, штук	объем, сом	количество, штук
Показатели за период с 03 июня по 07 июня 2013 г. (отчетный период)						
Абсолютное значение	15 503 975 715,89	47 512	1 685 766 108,54	44 379	13 818 209 607,35	3 133
Доля в платежах МПС(%)	100,0	100,0	10,9	93,4	89,1	6,6
в том числе (%) :						
Чистые позиции ЕМПСЦ	0,1	1,8	1,3	1,9	0,0	0,0
Исходящие ЦК	22,0	9,5	18,4	10,0	22,5	1,6
Входящие ЦК	10,9	34,2	13,5	36,4	10,6	3,1
Исходящие СФ	1,0	8,4	9,3	9,0	0,0	0,0
Входящие СФ	0,5	6,0	4,7	6,4	0,0	0,0
Среднедневные показатели за прошлый месяц						
Абсолютное значение	15 563 714 453,39	49 844	1 576 576 754,55	46 651	13 987 137 698,84	3 192
Отклонение показателей за отчетный период от среднедневных показателей за прошлый месяц						
Абсолютное значение	-59 738 737,50	-2 332	109 189 353,99	-2 272	-168 928 091,49	-59
%	-0,4	-4,7	6,9	-4,9	-1,2	-1,9

Показатели системы «ЭлКарт»

По состоянию на	31.05.2013	07.06.2013
Общее количество выпущенных карт (без учета перевыпущенных)	202 396	202 820
Количество pos-терминалов:	1 046	1 046
- в банках	785	785
- в торговых точках	261	261
Количество банкоматов	274	274

КОНЪЮНКТУРА ФИНАНСОВОГО РЫНКА С 03. 06. 13 – 07. 06. 13

Объем депозитов в действующих коммерческих банках
(млн сомов)

	31.05.13	07.06.13	Прирост
Всего	55 389,7	55 940,3	550,6
в том числе:			
- депозиты в национальной валюте	28 470,5	29 173,0	702,4
- депозиты в иностранной валюте	26 919,2	26 767,4	-151,8

Объем кредитов действующих коммерческих банков
(млн сомов)

	31.05.13	07.06.13	Прирост
Всего	45 726,2	46 030,2	303,9
в том числе:			
- кредиты в национальной валюте	22 085,9	22 226,6	140,7
- кредиты в иностранной валюте	23 640,3	23 803,6	163,2

Аукционы нот НБКР
(млн сомов)

	28.05.13	04.06.13	Прирост
Спрос	627,0	693,0	66,0
Продажа	627,0	693,0	66,0
Доразмещение	-	-	-
Средневзвешенная доходность, в %:			
- по 7-дневным	-	-	-
- по 14-дневным	-	-	-
- по 28-дневным	3,01	3,13	0,12

Внутренний межбанковский кредитный рынок
(млн сомов)

	08.05.13-16.05.13	17.05.13-23.05.13	Прирост
Общий объем операций	31,2	153,6	122,4
в том числе:			
- сделки РЕПО	31,2	153,6	122,4
- кредиты в национальной валюте	-	-	-
- кредиты в иностранной валюте	-	-	-
Средневзвешенный уровень процентных ставок, в %:			
Средневзвешенный уровень процентных ставок, в %:			
- по сделкам РЕПО	3,50	3,20	-0,30
- по кредитам в национальной валюте	-	-	-
- по кредитам в иностранной валюте	-	-	-

Денежная база
(млн сомов)

	31.05.13	07.06.13	Прирост
Всего	65 411,2	67 420,4	2 009,2
в том числе:			
- деньги вне банков (МО)	55 579,6	57 314,9	1 735,4
- резервы коммерческих банков	9 831,6	10 105,4	273,8

Объем Аукционы ГКВ
(млн сомов)

	30.05.13*	06.06.13	Прирост
Спрос	562,0	125,2	-436,8
Продажа	206,3	88,0	-118,3
Доразмещение	-	-	-
Средневзвешенная доходность, в %:			
- по 3-месячным	-	-	-
- по 6-месячным	-	6,50	6,50
- по 12-месячным	10,19	-	-10,19

Межбанковские валютные торги
(млн сомов)

	27.05.13-31.05.13	03.06.13-07.06.13	Прирост
Общий объем сделок	18,18	16,83	-1,35
в том числе:			
- межбанковские сделки	18,18	16,83	-1,35
- продажа Национальным банком	-	-	-
- покупка Национальным банком	-	-	-
Операции СВОП, заключенные НБКР с коммерческими банками	-	-	-
Операции СВОП между коммерческими банками**	3,00	0,07	-2,93
			Темп прироста
Учетный курс долл. США (на конец периода)	48,2300	48,6017	0,77%

Операции Национального банка
(млн сомов)

	27.05.13-31.05.13	03.06.13-07.06.13	Прирост
Продажа ГКВ на условиях РЕПО	-	100,0	99,97
Обратная покупка по ранее заключенным сделкам РЕПО	200,5	109,7	-90,83
Покупка ЦБ	-	-	-
Кредиты "овернайт"	60,0	120,0	60,0
Внутридневные кредиты	-	-	-

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин 2013-жылдын 6-июнундагы пленардык отурумунда болуп өткөн алгылыксыз жагдайга карата Улуттук банктын билдирүүсү

2013-жылдын 6-июнунда Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин пленардык отурумунда «Кыргыз Республикасында сүткордук ишти чектөөгө коюу жөнүндө» мыйзам долбоорун талкуулоодо, «Ата Мекен» фракциясынын лидери Ө. Текебаев көпчүлүктүн алдында Улуттук банктын жана Улуттук банктын Төрагасынын орун басары З. Чокоевдин дарегине акарат кылууга жол берген, натыйжада, З.Л. Чокоев парламенттин отурум залынан чыгып кетүүгө аргасыз болгон.

Ушуга байланыштуу, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы (мындан ары – Улуттук банк) төмөнкүлөрдү белгилеп кетүү зарыл деп эсептейт:

Ө. Текебаевдин Улуттук банктын Төрагасынын орун басары З. Чокоевдин жеке инсандык жана кесипкөй сапатына карата акарат келтирүүсү эч кандай негизге ээ эмес. Заир Ленарович Чокоев – финансы секторунда тажрыйбасы мол, өз кесибинин мыкты адиси катары таанылган. Ал өз ишин ачык-айкын жана көрүнөө жүргүзүп жаткан Улуттук банктын расмий позициясын көрсөтөт.

Депутат Ө. Ч. Текебаев Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин отурумунда сүйлөгөн сөзүндө өтө эле популисттик далилдерге таянуу менен микрокредиттөө кызматтарына карата жогорку пайыздык чендер жана кайтарымсыз кредиттер сыяктуу учурдагы эң эле курч суроолорду берип, кредиттик рынокто туруксуздукка алып келип, бүтүндөй алганда, өлкөнүн экономикалык көрсөткүчтөрүнө терс таасирин тийгизиши ыктымал болгон тастыкталбаган маалыматтарды жана негизсиз билдирүүлөрдү жасаган.

Улуттук банк Ө. Текебаевдин айтылган пикирлерин, конструктивдүү сүйлөшүүлөрдү жүргүзүүдөн алдын-ала атайын баш тартуу жана жөнгө салуучу органга басым жасоо аракети, ошондой эле коомчулукту сүткордук жөнүндө мыйзамга байланыштуу маселелерди чечүүдө атайы адаштыруу катары баалайт.

Мыйзам чыгаруу ишин алып барган парламенттин өкүлдөрү, биринчи кезекте Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзам талаптарын сактоодо коомчулукка үлгү көрсөтүүгө тийиш жана адамзаттын идеалынын гана үлгүсү болбостон, жаран катары Мекенге кызмат кылуунун да үлгүсү болуусу абзел. Иш жүзүндө депутат Ө. Текебаев өзүнүн эл өкүлүнө татыктуу болбогон жактарын көрсөттү.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы мыйзам долбоорлорун талкуулоо, Кыргыз Республикасынын

Жогорку Кеңешинде жеке инсандык абийирине акарат кылуу деңгээлинде эмес, башка маселелердей эле, конструктивдүү негизде жүргүзүлүүгө тийиш деп эсептейт. Ө. Текебаев бир гана З. Л. Чокоевдин абийирине жана кадыр-баркына доо кетирбестен, Улуттук банктын ишинин беделине да доо кетирди. Мындай жагдайларда Улуттук банк Жогорку Кеңештин регламенти жана депутаттык этика боюнча комитетке кайрылуу укугун өзүнө калтырат.

МААЛЫМАТ ҮЧҮН

Ө. Текебаевдин «Кыргыз Республикасында сүткордукка чек коюу жөнүндө» мыйзам долбоору боюнча Улуттук банктын расмий пикири.

«Кыргыз Республикасынын микрофинансылык уюмдар жөнүндө» мыйзамын кошо алганда, банктык мыйзамдарга ылайык Улуттук банктан лицензия алып, иши ал тарабынан жөнгө салынган финансы-кредиттик мекемелерди «Кыргыз Республикасында сүткордук ишти чектөө жөнүндө» мыйзамы таасир эткен чөйрөгө кошууга болбойт.

Микрофинансы секторундагы пайыздык чендер деңгээлин карап көрүүдө, орун алышы ыктымал болгон бардык тобокелдиктерди, анын ичинде негизгилерден болгон - өлкөлүк тобокелдик жана кредиттердин кайтарылбай калышы тобокелдигин, ошондой эле аларды хеджирлөө зарылдыгын эске алуу зарыл. Бул жерде ошондой эле, микрокредиттөө көпчүлүк учурларда күрөөсүз ишке ашырылып жаткандыгын да эске алуу талап кылынат. Пайыздык чендерге чектөөлөрдү белгилөөнү кароодо мындай чектөөлөрдү белгилөө жагындагы эл аралык тажрыйбаны да эске алуу керек (дээрлик 40ка жакын өлкөдө, анын ичинде - Никарагуа, Боливия, Кытай, Парагвай, Алжир, Ливия, Марокко, Сирия, Тунис, Африка өлкөлөрүндө жогорулатылган пайыздык чендер белгиленген). Натыйжада, алыскы региондордо банктык эмсе финансы-кредит мекемелеринин иши кыскарып, микрокредиттердин орточо өлчөмү көбөйгөн. Бул өз кезегинде калктын ишкердик жигердүүлүгүнүн басандашына, банктык эмсе мекемелерде мыйзамсыз, көмүскө финансылык схемалардын жана операциялардын кеңири тарашына жол ачкан. Мындай учурда, атаандаштык шарты гана пайыздык чендерди төмөндөтүүнүн эң эле алгылыктуу, натыйжалуу ыкмасы болуп саналат.

Улуттук банктан лицензияланган жана иши ал тарабынан жөнгө салынган финансы-кредит мекемелердин аталган мыйзам таасир эткен чөйрөгө камтылышы инвесторлордун (ички жана тышкы) ишенимин жоготуу, айрым микрофинансылык уюмдардын жана кре-

диттик союздардын ишинин токтоп калышы, кредиттөө көлөмүнүн кыскарышы жана бул чөйрөдө ички жана тышкы инвестиция үчүн акырындап калыптанып келе жаткан ыңгайлуу жагдайдын начарлашы сыяктуу, кесепеттерге алып келиши ыктымал. Кредиттөө көлөмүнүн төмөндөшү, калайык-калктын кредиттик ресурстардан пайдалануу мүмкүнчүлүгүнүн чектелиши, пайыздык чендердин жогорулоосу, кредит алуу механизмдеринин татаалдашы, иши контролдукка алынбаган «көмүскө» сүткорлордун санын артышы сыяктуу жагдайлар кредиттерге учурда орун алып турган керектөө талабы шартында кредиттөө көлөмүнүн төмөндөшүнө алып келет, б. а. мыйзамдын сунуш кылынган редакцияда кабыл алынышынын таасири декларацияланган максаттарга – карызгерлердин укугун коргоого алууга түздөн-түз карама каршы келет. Ал эми рынокто орточо алынган пайыздык чен, дал ошол мыйзам долбоорунда белгиленген «сүткордук» чегине чейин жетиши ыктымал.

«Кыргыз Республикасында сүткордук ишти чектөө жөнүндө» мыйзам долбоорунун кабыл алынышынан улам келип чыгуучу натыйжалар

Мыйзам долбоору финансы-кредит мекемелеринин укуктарын чектеп, ошондой эле Кыргыз Республикасынын аймагында ишкердикти жүргүзүүдө өз алдынчалык жана көз карандысыздык принцибин бузууга алып келет. Кыйла катуулатылган мындай таасирдүү талаптар инвестициялардын азайышына алып келип, көпчүлүк жөнөкөй жарандарыбыздын финансылык кызматтардан пайдалануу мүмкүнчүлүгүн чектейт. Мындан тышкары, мыйзам долбоору Жарандык кодексти кошо алганда, Кыргыз Республикасынын кредиттөө чөйрөсүн жөнгө салган көпчүлүк ченемдик укуктук актыларына каршы келип, иш жүзүндө финансы-кредит мекемелерин өз таламдарын жана ишкердик чөйрөсүн коргоо мүмкүнчүлүгүнөн ажыратат.

Жогоруда белгиленгендердин бардыгы келип, бир катар кесепеттүү жагдайларды жаратышы ыктымал. Банктык эмес финансы-кредит мекемелердин көпчүлүгү экономиканын көмүскө секторуна ыктап, анда иш жүргүзүп кетишине шарттайт. Демек, мындай финансы-кредит мекемелеринин ишин жөнгө салуу мүмкүн болбогон жагдай түзүлөт.

Пайыздык чендерди мамлекеттик жөнгө салууну орнотуу карызгерлердин кеңири чөйрөсү үчүн микрофинансылык каражаттардан пайдалануу мүмкүнчүлүгүн чектейт. Анткени мындай чектөөлөр кыйынчылыктарды жаратып же МФУлардын өз чыгашаларын жаба албайт калуу жагдайына алып келет. Ушунун өзү кошумча төлөмдөр жана жыйымдар аркылуу ээ болгон пайыздык кирешелерин жаап-жашырууга аларды мажбурлайт.

Мындан тышкары, МФУлар ири шаарларда жана областтык борборлордо гана иш алып барып, айыл жериндеги жана алыскы региондордо ишин кыскартат. Пайыздык чендердин чектелиши шартында МФУ кардарлары, айрыкча алыскы региондордун жашоочулары микрофинансылык кызматтардан пайдалана албай, сунуштаган кызматтары алда канча кызматка турган, формалдуу эмес кредиторлорго (мисалы, жеке сүткорлорго) кайрылууга аргасыз болушат.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы Өнүктүрүү саясаты институту тарабынан уюштурулган «Өлкө ресурсу-эл ресурсу» республикалык сынагынын алкагында басма сөз жана Интернет - басылмаларынын журналисттерин атайын сыйлыктар менен сыйлады

«ЖМКларда финансы темаларынын мыкты чыгылдырылышы» номинациясында «Улуу жибек жолу» коллекциялык күмүш монетасы, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын диплому менен төмөнкүлөр сыйланышты:

- Галина Лунева, «Слово Кыргызстана» газетасы, Бишкек шаары;
- Максим Цой, «Вечерний Бишкек» МА, Бишкек шаары;
- Маргарита Лазуткина, «Для Вас» жана «Чуйские известия» газеталары, Бишкек шаары;
- Елена Мешкова, «Polit.KG», МА Бишкек шаары;
- Мырзакат Тыналиев, «Кыргыз Туусу» газетасы, Бишкек шаары.

Лауреаттарды сыйлоо салтанаты 1-июнда болуп өттү. Бул иш-чарага кырктан ашык адам катышышты: мамлекеттик кызматкерлер, бизнес-коомчулуктун, медиа-уюмдардын, жарандык коомдун өкүлдөрү, ошондой эле шаардык жана аймактык ЖМКлардын редакторлору жана журналисттери.

Сынак Өнүктүрүү саясаты институтунун «ЖМК-бюджеттин ачык-акындуулук механизми» долбоорунун алкагында «Сорос-Кыргызстан» фондунун колдоосу астында өткөрүлгөн. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы банк жана микрофинансылык секторлор жөнүндө жарыяланган мыкты статьялары үчүн айрым журналисттерге өзүнүн беренелери ыйгаруу менен иш-чарага өнөктөш катары катышты.

Маалымат үчүн:

10 сом номиналындагы «Улуу жибек жолу» коллекциялык күмүш монетасы Улуттук банк тарабынан ЕврАзЭС өлкөлөрүнүн баалуу металлдардан жасалган коллекциялык монеталарды чыгаруу жана сатып өткөрүү боюнча Эл аралык программасынын алкагында 2011-жылдын 20-декабрында жүгүртүүгө чыгарылган.

Монетанын алдыңкы бетинде ЮНЕСКОнун дүйнөлүк мурасынын маданий объекттеринин тизмесине кирген белгилүү архитектуралык-маданий эстеликтердин элестери түшүрүлгөн. Алдыңкы бетине, алтындын жогорку пробасынан көркөмдөлүп түшүрүлгөн Улуу жибек жолунун багыты, арткы фонунда Евразия картасынын чагылдырылышы монетанын сюжетинин өзөгүн түзөт. Монетанын сол жагында пробасы жана металлдын салмагы (Ag 925/31,10 г), төмөн жагында номиналы (10 сом) көрсөтүлгөн. Ал эми арткы бетинде Кыргыз Республикасынын мамлекеттик герби, монетанын жалтырак бетинде тоо менен өтүп бараткан кербендин закым сыяктуу чагылдырылышы жана чыгарылган жылы (2011-жыл) берилген.

Ар бир күмүш монета акрил капсуласына жайгаштырылып, өзүнчө кутучага салынат, ага сертификат кошо тиркелет.

«Улуу жибек жолу» монетасы дизайны жана колдонулган технологиялары үчүн «Krause Publications» (АКШ) басмаканасы тарабынан өткөрүлгөн «2013-жылдын монетасы» сынагында «Эң эле тарыхый маанилүү монета» номинациясында жеңүүчү катары тандалып алынган.

Жыл сайын Өнүктүрүү саясаты институту тарабынан «Өлкө ресурсу – эл ресурсу» деп аталган улуттук сынак өткөрүлөт. Анын шарттарына ылайык, белгилүү бир мезгил ичинде өз эмгектерин жарыялаган журналисттер катыша алат. Сынактын темаларына төмөнкүлөр кирет: республикалык жана жергиликтүү бюджет, бюджеттик каражаттарды сарптоонун ачык-айкындуулугу, бюджет чыгашаларынын ак ниеттүүлүгү жана натыйжалуулугу, казып алуу жана энергетика тармактарынын ачык-айкындуулугу, банк сектору, микрокаржылоо сферасы ж. б.

2013-жыл үчүн жарыяланган сынакка Кыргызстандын бардык областтарынан 43 автордон 340 материал келип түшкөн. Курамы 5 кишиден турган сынактын көз карандысыз комиссиясы катышуучулардын эмгектери менен таанышып чыккандан кийин, ар бир материалга айрым критерийлер боюнча баа берүүгө жетишти. Баалоо үчүн даярдалган материалдар комиссияга авторлору көрсөтүлбөй берилген, алар сынак жыйынтыкталгандан кийин гана чечмеленген.

Сынактын жеңүүчүлөрү төмөнкү төрт номинация боюнча аныкталган: эфирдик жалпыга маалымдоо каражаттары, орус тилинде басма сөз каражаттары, кыргыз тилинде басма сөз каражаттары, ошондой эле Интернет-жалпыга маалымдоо каражаттары.

2013-жылдын 20-мартынан тартып, жеке ишкер М. С. Малетинге өзүн-өзү жоюуга байланыштуу, так чет өлкө валютасы менен алмашуу операцияларын жүргүзүү укугуна 2011-жылдын 23-ноябрында берилген № 2859-лицензия жокко чыгарылган. Юридикалык дареги: Бишкек ш., Москва көчөсү - 164/13.

ЖАҢЫЛЫКТАР ТҮРМӨГҮ

Банктар аралык төлөмдөр

Банктар аралык төлөм системаларынын көрсөткүчтөрү (БТС)						
	Бардыгы болуп БТС		анын ичинде			
			Клирингдик система		Гросстук система	
	көлөмү, сом менен	саны, даана	көлөмү, сом менен	саны, даана	көлөмү, сом менен	саны, даана
2012-жылдын 03-июнунан 07-июнуна чейинки аралыктагы көрсөткүчтөр (отчеттук мезгил ичинде)						
Абсолюттук мааниде	15 503 975 715,89	47 512	1 685 766 108,54	44 379	13 818 209 607,35	3 133
БТС төлөмдөрүндөгү үлүшү (%)	100,0	100,0	10,9	93,4	89,1	6,6
анын ичинде (%)						
БАПБнын таза позициялары	0,1	1,8	1,3	1,9	0,0	0,0
БК чыгыш	22,0	9,5	18,4	10,0	22,5	1,6
БК кириш	10,9	34,2	13,5	36,4	10,6	3,1
СФ чыгыш	1,0	8,4	9,3	9,0	0,0	0,0
СФ кириш	0,5	6,0	4,7	6,4	0,0	0,0
Өткөн ай үчүн орточо жумалык көрсөткүчтөрү						
Абсолюттук мааниде	15 563 714 453,39	49 844	1 576 576 754,55	46 651	13 987 137 698,84	3 192
Отчеттук мезгил ичиндеги көрсөткүчтөрдүн өткөн ай үчүн орточо жумалык көрсөткүчтөрдүн четтеши						
Абсолюттук мааниде	-59 738 737,50	-2 332	109 189 353,99	-2 272	-168 928 091,49	-59
%	-0,4	-4,7	6,9	-4,9	-1,2	-1,9

«ЭлКарт» улуттук төлөм системасынын көрсөткүчтөрү

карата абал боюнча	31.05.2013	07.06.2013
Жүгүртүүдөгү карталардын саны (кайра чыгарылгандарын эске албаганда)	202 396	202 820
Бардыгы болуп, рос-терминалдардын саны, - банктарда - соода түйүндөрүндө	1046 785 261	1046 785 261
Банкоматтардын саны	274	274

ЖУМАЛЫК БАЯНДАМА (03. 06. 13 – 07. 06. 13)

Улуттук банктын ноталар аукциондору (млн сом)

	28.05.13	04.06.13	Өсүш
Суроо-талап	627,0	693,0	66,0
Сагуу	627,0	693,0	66,0
Жеткире жайгаштыруу	-	-	-
Орточо салмактанып алынган кирешелүүлүк, %			
Жүгүтүү мөөнөтү 7	-	-	-
Жүгүтүү мөөнөтү 14	-	-	-
Жүгүтүү мөөнөтү 28	3,01	3,13	0,12

МКВ аукциондору (млн сом)

	30.05.13*	06.06.13	Өсүш
Суроо-талап	562,0	125,2	-436,8
Сагуу	206,3	88,0	-118,3
Доразмещение	-	-	-
Орточо салмактанып алынган кирешелүүлүк, %			
Жүгүтүү мөөнөтү 3 ай	-	-	-
Жүгүтүү мөөнөтү 6 ай	-	6,50	6,50
Жүгүтүү мөөнөтү 12 ай	10,19	-	-10,19

**Иштеп жаткан коммерциялык банктардагы депозиттер
көлөмү**
(млн сом)

	31.05.13	07.06.13	Өсүш
	55 389,7	55 940,3	550,6
Бардыгы			
анын ичинде:	28 470,5	29 173,0	702,4
- улуттук валютадагы депозиттер	26 919,2	26 767,4	-151,8
- чет өлкө валютасындагы депозиттер	-26 919,2	-26 767,4	151,8

Ички банктар аралык кредит рыногу
(млн сом)

	24.05.13-30.05.13	31.05.13-06.06.13	Өсүш
Операциялардын жалпы көлөмү	219,7	80,1	-139,6
анын ичинде:			
- РЕПО бүтүмдөр	219,7	80,1	-139,6
- улуттук валютадагы кредиттер	-	-	-
- чет өлкө валютасындагы кредиттер	-	-	-
Пайыздык чендердин орточо салмактанып алынган деңгээли, % менен:			
- РЕПО бүтүмдөр боюнча	3,41	3,20	-0,21
- улуттук валютадагы кредиттер боюнча	-	-	-
- чет өлкө валютасындагы кредиттер боюнча	-	-	-

Акча базасы
(млн сом)

	31.05.13	07.06.13	Өсүш
Бардыгы	65 411,2	67 420,4	2 009,2
анын ичинде:			
- банктардан тышкаркы акчалар (МО)	55 579,6	57 314,9	1 735,4

**Иштеп жаткан коммерциялык банктардын
кредиттеринин көлөмү**
(млн сом)

	31.05.13	07.06.13	Өсүш
	45 726,2	46 030,2	303,9
Бардыгы			
анын ичинде:	22 085,9	22 226,6	140,7
- улуттук валютадагы кредиттер	23 640,3	23 803,6	163,2
- чет өлкө валютасындагы кредиттер	-23 640,3	-23 803,6	-163,2

Банктар аралык валюта тооруктары
(млн сом)

	27.05.13-31.05.13	03.06.13-07.06.13	Өсүш
Бүтүмдөрдүн жалпы көлөмү	18,18	16,83	-1,35
анын ичинде:			
- банктар аралык бүтүмдөр	18,18	16,83	-1,35
- Улуттук банктын сатуусу	-	-	-
- Улуттук банктын сатып алуусу	-	-	-
Улуттук банк тарабынан коммерциялык банктар менен келишилген СВОП операциялары	-	-	-
Коммерциялык банктар ортосундагы СВОП операциялары	3,00	0,07	-2,93
			Өсүш арымы
АКШ долларынын эсептик курсу(мезгил акырына карата)	48,2300	48,6017	0,77%

Улуттук банктын операциялары
(млн сом)

	27.05.13-31.05.13	03.06.13-07.06.13	Өсүш
РЕПО шарттарында МКВ(ж) сатуу	-	100,0	99,97
Баалуу кагаз сатып алуу	200,5	109,7	-90,83
Мурда келишилген РЕПО бүтүмдөрү боюнча кайтара сатып алуу	-	-	-
«Овернайт» кредиттери	60,0	120,0	60,0
Ички кредиттер	-	-	-

**УЧЕТНАЯ СТАВКА НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
С 5 ИЮНЯ ПО 11 ИЮНЯ 2013 ГОДА СОСТАВЛЯЕТ 3.00%**

Код по ИСО 4217	
буквенный	цифровой
AUD	036
AZN	944
GBR	826
AMD	051
AFN	971
BYR	974
BGN	975
BRL	986
HUF	348
KRW	410
GEL	981
DKK	208
AED	784
EUR	978
INR	356
IRR	364
KZT	398
CAD	124
CNY	156
KWD	414
LVL	428
LTL	440
MYR	458
MDL	498
MNT	496
TRY	949
NZD	554
TWD	901
TMT	934
NOK	578
PKR	586
PLN	985
RUB	643
XDR	960
TJS	972
UZS	860
UAH	980
CZK	203
JPY	392

Наименование валюты	Курс (к кыргызскому сому)
1 Австралийский доллар	46,3225
1 Азербайджанский манат	61,5220
1 Английский фунт стерлингов	73,4866
10 Армянских драм	1,1584
1 Афганский афгани	0,8997
100 Белорусских рублей	0,5561
1 Болгарский лев	32,1245
1 Бразильский реал	22,8742
10 Венгерских форинтов	2,1180
1 Вона Республики Корея/южно-корейский вон	0,0427
1 Грузинский лари	29,4133
1 Датская крона	8,4276
1 Дирхам ОАЭ	13,1419
1 Индийская рупия	0,8528
10 Иранских риалов	0,0393
1 Канадский доллар	46,6830
1 Китайский юань Жэньминьби	7,8686
1 Кувейтский динар	168,8212
1 Латвийский лат	89,5800
1 Литовский лит	18,2001
1 Малайзийский ринггит	15,5937
1 Молдавский лей	3,8568
1 Монгольский тугрик	0,0336
1 Новая турецкая лира	25,6075
1 Новозеландский доллар	38,6499
1 Новый тайваньский доллар	1,6120
1 Новый туркменский манат	16,9369
1 Норвежская крона	8,2398
1 Пакистанская рупия	0,4900
1 Польский злотый	14,6460
1 СДР	72,2494
1 Сингапурский доллар	38,2172
1 Таджикский сомони	10,1495
1 Узбекский сум	0,0232
1 Украинская гривна	6,0391
1 Чешская крона	2,4404
1 Шведская крона	7,3066
1 Швейцарский франк	50,6216
10 Японских иен	4,8059

СООБЩЕНИЕ о результатах аукционов нот НБКР

Номер эмиссии	(тыс. сом)
Дата эмиссии	BD004130703
Срок обращения, дней	05.06.2013
Объявленный объем эмиссии	28
Размещенный объем эмиссии	900000
в т.ч. среди заявок:	693000
- собственных	
- клиентских	643000
Объем спроса	50000
Количество участников	693000
Фактическая сумма оплаты	9
Цены (сом)	691319.61
максимальная	
средневзвешенная	9979.5
отсечения	9975.75
Средневзвешенная доходность(%)	9972.08
Эффективная годовая доходность(%)	3.13
Дата погашения	3.17
Дата погашения	03.07.2013

Управление денежно-кредитных операций
Отдел рефинансирования и размещения ценных бумаг НБКР тел: 66-90-43
Национальный банк Кыргызской Республики сообщает об итогах очередных аукционов по продаже нот НБКР, состоявшихся 04.06.2013 г.

Национальный банк извещает об итогах очередных аукционов по продаже ГКВ, состоявшихся 23.05.2013 г.

	6 - мес.
Номер эмиссии	GD026131209
Дата эмиссии	10.06.2013
Срок обращения, дней	182
Объявленный объем эмиссии	88 000,0
Размещено по номиналу	88 000,0
в т.ч. среди заявок:	
-конкуренстных	88 000,00
-неконкуренстных	0,00
Размещено по факту	85 204,13
Объем спроса	125 220,0
Количество участников	4
Цены ГКВ (сом)	
Максимальная	96,87
Средневзвешенная	96,82
Отсечение	96,82
Средневзвешенная доходность(%)	6,50
Эффективная годовая доходность(%)	6,60
Дата погашения	09.12.2013

И. о. начальника ОР и РЦБ

Ш. Мусуралиева

Отдел рефинансирования и размещения ценных бумаг НБКР
тел. +996 (312) 66-90-42

Официальные курсы иностранных валют по отношению к кыргызскому сому

дата*	USD	EUR	RUB	KZT
03.06.13	48,2702	62,8213	1,5180	0,3189
04.06.13	48,3304	62,9286	1,5080	0,3192
05.06.13	48,3657	63,2164	1,5193	0,3196
06.06.13	48,5284	63,3829	1,5174	0,3206
07.06.13	48,6017	63,7922	1,5123	0,3212
08.06.13	48,6818	64,4109	1,5100	0,3217
09.06.13	48,6818	64,4109	1,5100	0,3217
10.06.13	48,6818	64,4109	1,5100	0,3217
03.06.13	48,2702	62,8213	1,5180	0,3189
15.05.13	48,1300	62,5834	1,5388	0,3185
16.05.13	48,1445	62,1281	1,5319	0,3184
17.05.13	48,2320	62,0288	1,5352	0,3192
18.05.13	48,2827	62,1036	1,5380	0,3199
19.05.13	48,2827	62,1036	1,5380	0,3199
20.05.13	48,2827	62,1036	1,5380	0,3199
21.05.13	48,2900	62,1589	1,5408	0,3199

* - курсы действуют с указанной даты
С 01.01.2012 г. официальные курсы евро, российского рубля и казахского тенге определяются на ежедневной основе

КУРСЫ ВАЛЮТ НА НАЛИЧНОМ ВАЛЮТНОМ РЫНКЕ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ ЗА 10. 06. 2013 НА 10:00

БАНКИ	сом / 1 доллар США		сом / 1 евро		сом / 1 российский рубль		сом / 1 казахский тенге		сом / 1 узбекский сум	
	покупка	продажа	покупка	продажа	покупка	продажа	покупка	продажа	покупка	продажа
ОАО "Айыл Банк"	48,4500	48,6500	63,8000	64,8000	1,5000	1,5200	0,3190	0,3200		
ОАО "Акылвестбанк"	48,4000	48,7000	64,0000	64,5000	1,4900	1,5150	0,3140	0,3220		
КИКБ	48,4000	48,6500	63,6000	64,9000	1,4950	1,5250	0,3140	0,3220		
ОАО "ЮниКредит Банк"	48,4000	48,6000	63,8500	64,6500	1,4950	1,5150	0,3150	0,3230		
ЗАО "Банк Азия"	48,4000	48,8000	63,0000	65,0000	1,4900	1,5400	0,3000	0,3300		
ОАО Российско-Кыргызский "Аманбанк"	48,3000	48,7000	63,5000	65,0000						
ОАО "Залкар Банк"	48,4500	48,6500	63,8000	64,7000	1,4900	1,5150	0,3140	0,3200		
ОАО "Банк Бакай"	48,4500	48,8500	64,0000	64,6000	1,5000	1,5350	0,3150	0,3210		
ЗАО "БТА Банк"	48,3000	48,7000	63,7000	64,9000	1,5000	1,5350	0,3150	0,3240		
ЗАО "Демир Кыргыз Инт. банк"	48,4000	48,6500	64,0400	64,9600	1,4800	1,5160	0,3177	0,3216		
ОАО "Дос-Кредобанк"	48,3500	48,7500	63,9000	64,9000	1,4900	1,5250	0,3180	0,3250		
ЗАО МФБ "Бай Турум"	48,4500	48,7000	64,0000	64,7000	1,4950	1,5150	0,3050	0,3210		
ОАО ИБ "Иссык-Куль"	48,4500	48,7000	63,7000	64,7000	1,4950	1,5250	0,3000	0,3200		
ОАО "Казкоммерцбанк Кыргызстан"	48,4000	48,8500	64,0000	64,7000	1,4500	1,5290	0,3000	0,3240		
ОАО "КыргызКредитБанк"	48,4500	48,7000	63,5000	64,8000	1,4900	1,5300	0,3100	0,3210		
ОАО "Коммерческий банк КЫРГЫЗСТАН"	48,3000	48,6000	63,5000	65,0000	1,4900	1,5200	0,3150	0,3200		
ЗАО "Манас Банк"	48,4000	48,7000	64,0000	65,0000	1,4950	1,5200	0,3150	0,3210		
ОАО "РСК Банк"	48,4000	48,7500	63,8000	64,7000	1,4950	1,5300	0,3160	0,3220		
ЗАО АКБ "Толубай"	48,3500	48,6000	63,9000	64,6000	1,5000	1,5300	0,3100	0,3300		
ОАО "ФинансКредитБанк КАБ"	48,4500	48,7500	63,6000	64,8000	1,4950	1,5250	0,3160	0,3220		
ОАО "Халык Банк Кыргызстан"	48,3500	48,7500	63,7000	65,0000	1,5000	1,5295	0,3170	0,3220		
ОАО "ЭкоИсламикБанк"	48,4500	48,7000	64,0000	64,7000	1,4900	1,5300	0,3180	0,3220		
Бишкекский филиал НБ Пакистана	48,2000	48,6000	63,8000	64,6000						
	1 английский фунт		1 швейцарский франк		10 японских иен					
	покупка	продажа	покупка	продажа	покупка	продажа				
ОАО "Казкоммерцбанк Кыргызстан"	70,7000	77,6600								
ОАО "Банк Бакай"	73,0000	77,0000								
ЗАО "Демир Кыргыз Инт. банк"	72,7800	76,7700	48,8900	53,1900						
ОАО "Коммерческий банк КЫРГЫЗСТАН"										
ОБМЕННЫЕ БЮРО*	сом / 1 доллар США		сом / 1 евро		сом / 1 российский рубль		сом / 1 казахский тенге		сом / 1 узбекский сум	
	покупка	продажа	покупка	продажа	покупка	продажа	покупка	продажа	покупка	продажа
г. Бишкек **	48,4250	48,5500	64,0000	64,4375	1,5025	1,5150	0,3190	0,3205		
ОсОО "Колибри"	48,4000	48,5500	64,0000	64,5000	1,5000	1,5100	0,3190	0,3210	0,0100	0,0500
г. Ош***	48,3900	48,6100	63,4200	64,8000	1,5010	1,5190	0,3098	0,3238	0,0160	0,0180
г. Джалал-Абад****	48,4000	48,6000	61,0000	62,0000	1,5000	1,5100	0,3100	0,3200	0,0175	0,0185
г. Каракол****	48,4000	48,6500	62,0000	63,0000	1,4900	1,5100	0,3100	0,3200		
г. Чолпон-Ата****	48,3000	48,5000	62,0000	62,5000	1,5000	1,5100	0,3100	0,3200		
г. Талас	48,2000	48,4000	62,0000	63,0000	1,4800	1,5000	0,3164	0,3184		
г. Нарын	48,4000	48,7000	62,8700	64,9600	1,4900	1,5300	0,3000	0,3300		
г. Баткен	48,3000	48,5000	61,0000	63,0000	1,4900	1,5100				

* По обменным бюро курс покупки доллара США указан самый высокий, а курс продажи - самый низкий.

По остальным валютам, а также по данным г. Чолпон-Ата и ОсОО "Колибри" указываются средние курсы.

** Информация по г. Бишкек содержит данные обменных бюро, находящихся в районе пересечения улиц Московской и Советской.

Информация ОсОО "Колибри" содержит данные обменных бюро, находящихся на ул. Киевской, Московской, Манаса и Ошском рынке, данные за 07. 06. 2013 г.